

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання етнології у вищій школі

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Етнологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 13 від “28”червня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання етнології у вищій школі
Викладач (-і)	Боян-Гладка С.П.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-87
E-mail викладача	svitlana.boyan-gladka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний 1. Нормативні навчальні дисципліни. 1.2. Цикл професійної підготовки. 1.2.1. Теоретична підготовка.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 16 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації щовівторка після занять з 14.00 до 15.00 в 619.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Методика викладання етнології у вищій школі» є нормативним курсом, передбаченим навчальним планом для здобуття освітнього рівня магістр історії та археології за освітньою програмою «Етнологія». Курс зорієнтований на застосування здобувачами отриманих знань, умінь і навичок у майбутній професійній діяльності.</p> <p>Предмет курсу передбачає оволодіння студентами-етнологами основами методики викладання етнології, через ознайомлення та практичне оволодіння основними методами роботи при викладанні етнології. Особливий акцент покладено на практичне освоєння курсу за допомогою педагогічного викладання етнології, розробки і впровадження на практиці народознавчих гуртків та факультативів, народознавчої роботи в музеях, заповідниках, скансенах, розробки і практикування екскурсій та підготовка науково-дослідної кваліфікаційної роботи.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни “Методика викладання етнології у вищій школі” передбачає формування теоретичних знань і практичних навиків з проблем етнології на сучасному етапі; оволодіння студентами основних проблем в етнології на сучасному етапі, зокрема етнічних процесів, мовна та конфесійна проблема українського суспільства.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розвинути у магістрантів почуття патріотизму, національної свідомості, високого рівня освіченості та культурного розвитку; • виробити у студентів уміння застосовувати різні методи викладання етнології; • сформувати у студентів розуміння сучасного становища етнології, як науки, в Україні та перспективи її розвитку; • виробити у студентів уміння вести експозиційну роботу в музеях, скансенах, заповідниках; • сформувати навички етнологічної роботи у польовій експедиції, екскурсіях і веденні красзнавчих гуртків. • формувати у магістрантів широкий загальнокультурний гуманістичний світогляд; • забезпечити розуміння зв'язку всіх складових методів викладання етнології. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність працювати автономно.
- ЗК03. Здатність спілкуватися українською мовою, як усно, так і письмово.
- ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності:

- СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні, етнографічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.
- СК02. Здатність здійснювати історичні, археологічні й етнологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.
- СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії, археології та етнології.
- СК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії, археології та етнології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
- СК05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або етнології.
- СК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.
- СК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології, етнології з європейськими та євроатлантичними інституціями.
- СК12. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

Програмні результати навчання

- ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.
- ПР03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.
- ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.
- ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових, археологічних й етнографічних експедиціях тощо.
- ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття	18

самостійна робота		56	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2-й семестр	032 «Історія та археологія» ОП Етнологія	1-й курс	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	семінари	самост. роб
Тема 1. Вступ. Зміст, завдання і теоретичні засади методики викладання етнології.	2		6
Тема 2. Теоретична основа методики викладання етнології у ВНЗ	2		6
Тема 3. Методика організації позакласної роботи викладача з етнології	2	2	6
Тема 4. Музеї, заповідники, скансени, як форми методики народознавства в комплектуванні та дослідженні етнографічних матеріалів	2		6
Тема 5. Етнографічна робота музеїв	2	2	6
Тема 6. Етнографічна робота в скансенах		2	6
Тема 7. Етнографічна робота в історико-культурних та національних заповідниках		2	6
Тема. 8. Експозиційна робота в музеях, скансенах, заповідниках		4	6
Тема 9. Польові етнографічні дослідження – важлива основа поступу етнологічної науки	2	-	6
Тема 10. Робота народознавчих гуртків	2	2	6
Тема 11. Екскурсійна робота.	2	4	8
	ЗАГ:	16	18
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Семестровий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі екзамену. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за поточний контроль знань (максимум 50 балів) та результатів екзаменаційної роботи (максимум 50 балів).</p> <p>Підсумковий бал за поточний контроль знань складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 20 балів), балу за контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) та в сукупності становить максимально 50 балів.</p>		
Вимоги до письмової роботи	<p>Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни.</p>		

	<p>Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 5 балів кожне); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). <p>Приклади типового завдання для контрольної роботи: Завдання № 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження етнографічних музеїв в Україні. 2. Проаналізуйте особливості гурткової роботи. 3. Тестові питання. <p>Контрольна робота виконується від руки на семінарському занятті № 8 (денна форма). Контрольна робота також може виконуватися у тестовій формі (20 тестів по 1 балу за питання).</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання: «5» балів – знання студента відмінні.</p> <p>Студент глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями, використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси. Відмінно оперує основними термінами і поняттями; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних дослідників етнології, знає методологію наукового дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює матеріал. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. На високому рівні вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації. Вміє проводити наукові дослідження та аналізувати їхні результати.</p> <p>«4» бали – знання студента добрі.</p> <p>Студент володіє теоретичними знаннями з курсу, використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси. Добре оперує основними термінами і поняттями; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних дослідників етнології; знає методологію наукового дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює матеріал. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. Вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу. У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.</p> <p>«3» бали – знання студента задовільні.</p> <p>Студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Погано оперує основними термінами і поняттями; не достатньо знає</p>

			T7-T12				
	10	10	20	10	20	30	

T1, T2 ... – теми.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Контрольна письмова робота виконується студентами на 8 семінарському занятті.

Індивідуальна (практична) робота виконується письмово студентами і захищається в усній формі: гурткова і музейна робота в аудиторії за допомогою технічних засобів, екскурсійна робота полягає у проведенні екскурсій м. Івано-Франківськ кожним студентом за заздалегідь складеним маршрутом і розробленою студенто документацією.

Академічна доброчесність:

Як викладач, так і студент, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання іспиту з курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та здачі індивідуальних робіт – вівторок, 14.00 год. – 15.00 год.

Пропущене заняття студент може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, вирішенні тестових завдань тощо.

Під час занять дозволяється користування мобільним телефоном виключно для навчальних цілей.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Базова література

1. Король О.В. Методика викладання українського народознавства в школі [Текст]: навчально-метод. посібник. - К. : ІЗМН, 1998. – 368 с.
2. Ковальчук О. В. Українське народознавство [Текст] / О. В. Ковальчу ; Ред. Бакалець Я.М. - К. : Освіта, 1992. – 176с.
3. Лозко Г. Українське народознавство.- 3-тє вид. / Галина Лозко. - Х. : Див, 2005. – 472 с
4. Лозко Г. Українське народознавство [Текст] / Галина Сергіївна Лозко. – 4-те видання, доповнене. - Х. : Див, 2010. – 472 с.
5. Новарчук Б. Д. Народознавство [Текст] : навч. посіб. для учнів та вчителів. - Луцьк : "Надстир'я",

1993. – 52 с

6. Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. Павлюка С. П. та ін.. - Львів : Фенікс, 1994. – 608 с.

7. Українське народознавство / Ред. Єфіменко І. - Львів : Фенікс, 1994. – 608 с.

8. Українське народознавство / За ред. С.П. Павлюка: Навч. посібник.- 2-е вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2004. – 570 с.

9. Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. С.П.Павлюка.- 2-е вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2004. – 570 с.

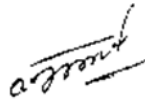
10. Як використовувати народознавство в школі [Текст]: посібник для вчителів, вихователів, студентів пед. навч. закл. /за ред. чл.-кор. АПН України, проф. Скульського Р.П. - Ів.-Франківськ, 2000. – 374 с.

11. Українське народознавство і проблеми виховання учнів. 2 / Ред. Ігнатенко П. - Івано-Франківськ, 1995. – 186 с.

12. Федорченко В. К., Костюкова О. М., Дьорова Т. А. та ін. Історія екскурсійної справи в Україні: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2004. Капелюшний В. Етнологія // Спеціальні історичні дисципліни: довідник: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Либідь, 2008. – С. 256.

13. Борисенко В. К. Нариси з історії української етнології 1920-1930-х років / Центр українознавства Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. - К. : Унісерв, 2002.

Викладач _____

Боян-Гладка С.П.